

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerne zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 3, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenjši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 287.

V Ljubljani, v petek 16. decembra 1892.

Letnik XX.

Pomnimo!

V svojem času se je mladi „nekdo“ v „Slov. Narodu“ znašal nad mladim duhovnikom, sodelujočim pri našem listu, moč vseh njegovih dokazov pa se je kazala v trditvi, da se temu mlademu duhovniku še ni — zarasla tonzura. Temu podobno dokazovanje še vedno največkrat pomaga ljubeznivemu radikalnemu dnevniku iz zadrege. Vzlasti gori omenjeni „nekdo“, ali „nevesekdo“, ki je mej tem vzrastel in zasedel imenitno prvaško mesto v Sloveniji, rabi najraje te vrste dokaze. Vsak po svoje; mi ne moremo biti za to odgovorni, če nas pošilja na „Studenc“, če nas pita s „politično svojatjo“, če govori o „pobalinski predrznosti“, ali če piše „krvave“ romane in novele proti nam. Zakaj je tako dokazovanje najbolje, mora pač vedeti „Narod“ sam; mi ne vemo in zato samo svojim bralcem v dobrohotno zabavo prepuščamo tudi večerajšnjega „Naroda“ besede iz uvodnega članka: „V Sloveniji se z znano ošabnostjo šaljijo iz našega lista, češ, da smo, pisoc o državnozbornem glasovanju glede dispozijskega fonda postali nedosledni in da smo že tako daleč zagazili, da se nam sedaj kanonik Klun in drugi državni poslanci, ki z njim prisegajo na bedarije „Rimskega Katolika“, vzor pravih slovenskih politikov.“

Dalje pa piše člankar te-le zanimive besede:

„Mi se mladim duhovnikom, ki imajo sedaj ljubljanskega „Slovenca“ v svojih rokah, nasproti opravičevati nečemo, ker dobro vemo, da ti gospodje ne morejo umeti, kako je mogoče, da bi bil slovenski dnevnik neodvisen od zgoraj in spodaj! Ti ljudje bi z jezikom lizali proti vsakemu trnu, samo da bi jim namignila tista znana roka, ki sedaj ogenj sovraštva in prepira neti po naši kronovini.“

Drugod bi se takim besedam dejalo, da so surove, da očitajo duhovnikom podlost in hinavstvo, da jim odrekajo vsako prepričanje; reklo bi se, da

se zopet ponavlja obrekovalno napadanje na knežsko ljubljanskega; pri nas pa je te besede zapisal list „slovenskega razumnštva“ in zato bo smel pisati že jutri, da duhovnikov ne napada in da ne sovraži — ljubljanskega škofa.

Mi podajemo besede „Narodove“ svojim bralcem brez pristavka. Saj naše ljudstvo že vstaja v sodbo in njegova sodba, izražena v tolikih udanostnih izjavah, je močnejši, nego da bi jo mogli uničiti cepci, s katerimi se bojujejo nasprotniki proti prvemu slovenskemu katoliškemu shodu in njegovim zagovornikom!

Državni zbor.

Z Dunaja, 15. decembra.

Računski sklep

vseh državnih dohodkov in troškov v letu 1891 bil je danes izročen poslaniški zbornici. Pravih dohodkov je bilo 600,708.317 gld. 21 $\frac{1}{2}$ kr., pravih troškov pa 587,091.365 gld. 30 kr., torej se kaže dejanskega presežka 13,616.951 gld. 91 $\frac{1}{2}$ kr.; v primeri s proračunjenimi dohodki in troški povikša se pa ta presežek na 14.373.537 gld. 91 $\frac{1}{2}$ kr. Ta ugodni vspeh najbolj priča, da se državni proračun opira na zanesljive številke.

Vojaški novinci.

V današnji seji odgovarjal je poljedelski minister na neko interpelacijo glede rudniških zadev, potem se je pričela razprava o zakonu, s katerim se vladi dovoljuje, v letu 1893 nabrati 59.211 vojaških novincev za vojno in mornarstvo, 10.000 mož pa za deželno brambo. Ta zakon bil je vsprejet brez vsakega ugovora.

Dr. Gregorec hotel je sicer govoriti o jezikovnih razmerah pri vojaštvu, pa se je dal rajši vpisati pri deželnobramborskem ministertvu, ker je slišati, da hoče minister pri dotični priliki odgovarjati na Klunovo interpelacijo glede slovenščine pri koroškem polku.

Začasno pobiranje davkov

bila je druga točka današnjega dnevnega reda. Kot protigovorniki so oglašeni: Kramař, Laginja, Kvekvič in Kaizl. Med zagovorniki sta vpisana samo Šuklje in Plener.

Kramař je svoj govor v prvi vrsti obračal proti levičarjem, katerim je očital, da nimajo nobene pravega programa in da se zato mladočeški poslanci z njimi ne morejo zvezati. Kar se tiče liberalnih in gospodarskih zadev, bi Mladočehi veliko prej potegnili z nemškimi nacionalci, ki zastopajo ljudske koristi, levičarji pa kapitalistične.

Za njim je govoril Šuklje in tudi levite bral levičarji, kateri ni zaupati, ako se temeljito ne spreobrne. Njeni voditelji zagotavljajo svojo zmernost in spravljivost, njihova dejanja pa so ravno nasprotna. V dokaz se sklicuje na zadnji nemški politični shod v Celovcu in iz raznih tamošnjih govorov dokazuje, kako sovraštvo nemško stranko navdaja proti Slovincem. Da odvrne sumničenje Mohorjeve družbe, prinesel je letošnje knjige seboj in jih kazal poslancem, poudarjajoč, da so zgolj poučne, zabavne in blažilne, da o politiki v njih ni ne duha, ne sluha, da je torej velika krivica, napadati društvo, katero se toliko trudi za duševni napredek naroda slovenskega. Prav iz teh knjig dekazoval je tudi, kako smešna je bila trditev Ghonova in Steinwenderjeva, da slovensko ljudstvo ne ume nove slovenščine. Omenjal je tudi ministerskih odredb, s katerimi je bilo naročeno mestnima magistratoma v Celju in Celovcu, sprejemati slovenske vloge in jih slovenski reševati, ter je dokazoval, da ste popolnoma opravičeni. Tudi proti Mladočehom se je obračal in jim priporočal skupno delovanje z drugimi slovanskimi zastopniki, katero ni nemogoče. Iz govora, ki je bil sprejet z veliko pohvalo ne samo od slovenskih, ampak tudi od drugih desniških poslancev, naj omenjam, da je poudarjal tudi vnanjo politiko, zlasti trodržavno zvezo, kateri se Slovenci ne protivijo, kar pričata govor Gregorčičev v letošnji

LISTEK

In vendar!

Resnična povest, iz zapiskov angleškega duhovnika, spisal Evin.

II.

Pri oknu svoje celice slonel je mlad benediktinec in čital pazno zadnje novice časnikov o zadevi umora Jamesa Ralfa. Žalobna resnoba se je razlila po bledem licu mlademu patru Anzelmu Greshamu, kateremu bi imel postati svak umora obdolženi. Drugače se je malo menil za zunanji svet in za dnevna vprašanja, katera so zanimala svetne ljudi. Gledé te novosti pa sam sabo in svojim mnenjem ni bil na čistem. Čitajočemu te dokaze po raznih časopisih ni se mu zdelo povsem neverjetno, da bi ne bil morilec res Kingston. Obiskal je parkrat morileca, hoteč ga tolažiti in pobodriti za zadnji boj. Dolgo niso trajali ti obiski. Videlo se je obema, da ne zaupata drug drugemu, pater ne onemu, zatrjajočemu svoje nedolžnost, oni ne patru trdečemu, da je prepričan o njegovi nekrivdi.

Vglobil se je z vso silo v ogromno nabrano snov, ki se je slučajno tako vjemala. Da bi le bilo vse to slučaj! Premotril je urav prijatelja svojih

mladih dnij, ko sta se spoznala v katoliški, samostanski šoli. Vročekrven je bil, odkar ga je poznal in razburljiv. Spomnil se je, kako se je osvetil nad drugim sošolcem, kateri ga je zatožil doma. Da, to so malenkosti ali za dejanja bodočega moža važne. Samo nekaj ni bilo na njem, kar mu podtikajo vsi, da bi bil plašljiv in kdaj tajil svoje krivnje. O tem je premišljeval menih, seveda tu je visela na utajitvi nit življenja. Malo, raztreseno je molil. — Bral je njegovo obsodbo.

Napotil se je k njemu. Jetnik je ravno mislil na spovednika.

„Dobro, da prihajaš sam, ni mi treba klicati Te“, deje mirno kot človek, ki je že obračunal s svetom. Posebne razburjenosti ni bilo čitati na mirnih, skoro strogih črtah lica in vendar mu ni bilo lahko zapustiti svet in svojo zaročenko, ki se je samo-jedenkrat prišla razjokati v njegovo ječo. Pozabila ga ni, ona je jedina neprerekano verovala na njegovo nedolžnost.

Ko mu je mladi menih po spovedi dajal pouke, ko ga je gledal, kakor da bi mu hotel predreti v dno duše, ko ga je spomnil smrtno ure, tedaj je pač malo zatrepetal, nehoté polil ga je mrzli pot in ledeno-mrzle srage so mu blestele na visokem čelu. Smrti se je težko privaditi!

III.

Zamišljeno je stopal menih domov po meglenih ulicah londonskih, večkrat je obstal na potu, obrnil se nazaj, potem pa se odločil proti tihemu samostanu. V celico došedši prečital je še enkrat vso obravnavo in zagovor mladega odvetnika pazno. Da, boljše ga ni mogel zagovarjati smrtnik, ki takisto kakor on sam ni bil prepričan o njegovi brezkrivnosti. Razgovor njegov z obsojencem mu ni dal miru. Prijel je večkrat zopet klobuk, katerega je komaj odložil, odprl že vrata svoje celice, da bi se vrnil k njemu in mu zaklical: „Ne taj več, ne pomaga ti vse nič. Udaj se, da si morilec! Ne obtežuj si duše pred smrtno uro z nevredno spovedjo!“ Na mestu so mu obstale noge, ni ganiti se ni mogel. Njemu se je usilila misel, čemu bi pač njemu to tajil in sedaj?!

Prav veren ni ravno bil John, bolj mlačen katolik, a pred smrtno uro se spreobrne doskora vsak; čemu bi ostajal ta trdovraten? Tako spačenega človeka skoro ni, da bi zaradi prazne, nične časti pogubiti hotel svojo dušo. In vendar! — Ne, ne, ob smrti zgubé se nerešeni pojmi o časti v prazen nič! —

Utrujen na duhu in telesu podal se je v cerkev in čudna slutnja gnala ga je k spovednici. Malo

delegaciji in Tavčarjev v deželni zbor. Ob enem je zagotavljal, da to govori v imenu slovenskih poslancev, da se pa k njim prištevajo le oni, ki so slovenskega rodu in od slovenskih volilcev izvoljeni in ki se držé slovenskega programa.

Tretji govornik je bil dr. Laginja, ki je pretresal vprašanje, ali sedanja vlada zasluži, da se jej dovoli pobiranje davkov, ali ne. Potem je našteval, da za Primorsko, zlasti za Istro, nič ne stori ni za gmotni, ni za duševni napredek slovenskega prebivalstva v Istri. Tudi je oporekal trditvi, da bi bila Primorska pasivna dežela; po njegovem računu plačuje Primorsko s Trstom vred 16 milijonov goldinarjev, država pa izdaje za Primorsko le 4 milijone goldinarjev. Laginja je imel v tem oziru prav, v tem pa ni imel prav, da je od troškov izvzel vse, kar je požrl Trst za svojo luko, za napravo skladišč itd., češ, da ti troški ne koristijo samo Primorski, ampak celi državi. Tudi njegov govor Vam pošljem po stenografičnem zapisniku.

Na vrsto je prišel P l e n e r, ki je odgovarjal Kramažu in Sukljetu; potem je dobil besedo srbski poslanec iz Dalmacije, dr. Kvekvíč, ki se je obračal zlasti proti trditvi Bianchinija, da v Dalmaciji ni družega naroda, razven hrvatskega. Kvekvíč je poudarjal, da je v Dalmaciji 150.000 Srbov in da je hrvatski jezik prav za prav izposojen od Srbov.

Ta govor je v marsikaterem oziru zanimiv, zato s temi vrsticami še ni odpravljen, zlasti ker mu utegne Bianchini še odgovarjati. Omenjam pa že zdaj, da radikalna Bianchinijeva stranka samo zaradi tega ne mara privedati imena „jugoslovanski klub“, ker bi morala sicer v svoji sredi trpeti tudi zastopnika srbskega: ker pa ona noče priznavati srbskega naroda, zato si je pridedala naslov hrvatsko-slovenske zveze. Dr. Kvekvíč je pa slovenskim poslancem naravnost priznaval, da pristopi brez pomisleka tudi on, ako okoliščine nanesó, da oni osnujejo jugoslovanski klub.

Zadnji govornik bo dr. Kaizl, za katerim govori še poročevalec S c z e p a n o w s k i; potem predsednik menda sklene sejo. Prihodnja in ob jednem zadnja seja pred Božičem bo jutri ob 11. uri dopoldne, da se rešijo še druge točke, ki se danes niso mogle.

Postava proti ponarejevanju živil.

Z Dunaja 5. dec.

(Dalje.)

III. Umetno maslo.

Kakor trpé veliko škodo vinogradniki po umetnem ponarejevanju in pomnoževanju vina, tako imajo tudi oni kmetovalci, ki se pečajo z živinorejo, mnogo trpeti vsled velike sleparije v ponarejevanju u m e t n e g a m a s l a.

Ubogi živinorejec z velikim trudom spravlja krmo za svoje krave domov, dragi so posli, ki mu pomagajo hraniti živino in če napravi pošteno naravno maslo, težko mu je najti kupca, ki bi mu ga primerno plačal. Odkar se je našel način iz loja na-

ljudij je bilo v svetem hramu in mrak je legel na cerkvene prostore. V kotu klečal je človek surovega obraza in šepetal. Da bi molil, o tem je resno moral dvomiti človek, kdor mu je premočil do dobra lice. Postava in obličje izdajalo je irskega delavca. Skešan ni bil ravno videti.

Pater je že sedel v spovednici, Irec bližal se je počasi, nezaupno . . . potem je pokleknil. V počasnem približevanju videlo se je, da ima veliko slabega na vesti.

Počasi, z velikim trudom je govoril, zdihaval in stokal, potem za trenotek čisto onémel in pričel vedno tišje, kakor da bi se bal gluhe stene in lesenih in marmornih podob na žrtvenikih.

Onémel pa je tudi mladi duhovnik, potem pa z živo gorečnostjo govoril, Irec pa se je prestrašeno oziral po cerkvi. Irec se ni dal pregovoriti in odšel bojazljivo proti izhodu.

Pater Anselm se je sesedel v spovednici in bled postal kakor vosek. Čutil je, da so mu odgovedale noge in da bi bilo zaman sedeti v spovednici in čakati novih prišlecev. Za danes zvedel je preveč, a kot spovednik za-se in za svet — nič. — Trudno se je vlekel v svojo celico.

(Konec sledi.)

pravljati maslo, katerega ni skoro mogoče spoznati od naravnega masla, izdelanega iz najbolje mlečne smetane, začele so padati cene maslu. Zato je naša s. kr. kmetijska družba poslala obema zbornicama peticije, v katerih prosi, da se varuje naše gospodarstvo, katero prideljuje pošteno maslo iz mleka, pred konkurenco, kakoršno mu v tako hudi meri provzročuje umetno maslo. V Nemčiji se nahaja sedaj že 45 velikih tovarn, katere se izključljivo bavijo z izdelovanjem umetnega masla, in katere so v minolem letu napravile 15 milijonov kilogramov umetnega masla. Zal, da se je tudi v Avstriji zelo pomnožila poraba umetnega masla in težko je najti tu na Dunaju, sploh po večjih mestih gostilne, ki bi ne rabila ali deloma, ali izključljivo le umetno maslo.

Razni so načini, po katerih izdeljujejo umetno maslo. Hanikar Mourix izumil je namreč način, da se dá loj (koštrunov in goveji) izdelati kakor puter, to pa s tem, da se mu po mehaniški poti odvzame težko ratstopni stearin, katere tolišča se nahaja v loju. Pri višji toplini ga topé in precejajo in precejeno toliščo potem z mlekom pomešajo in pobarvajo, osolé in maslo umetno je dogotovljeno.

Opustim popisati vso manipulacijo, ker bi se marsikomu studilo, deloma pa, da ne bi kdo hotel tudi kaj takega poskusiti!

Nekaterim je loj še predrag in bi radi še več „profiturali“, zato prilijejo raztopljenemu loju še olja, n. pr. iz palmih zrn, iz ripsa, iz pavolnega zrna, iz sezama itd. Tudi se porabi salo in sploh slabejša svinjska mast, in taka snov naj je nadomestilo za naravno mlečno maslo!

O brezvestnost! Kolika sleparija, ki prodaja tako blago pod imenom pravega masla za drag denar ter prouzročuje človeku marsikatero bolezen v želodcu. In pošten kristijan, ki želi po cerkveni zapovedi zdržati se mesnih jedí, n. pr. na postne dni, ki je za to skrbno naročil si poštenega masla, dobi masla, v katerem je loj, svinjsko salo itd. Torej telesno in dušno je osleparjen po brezvestnem prodajalcu ponarejenega umetnega masla. Ali ne zasluži tak slepar, da ga zadene ojstra kazen.

Ker je ta nova industrija umetnega masla izredno nevarna našemu domačemu poštenemu maslarstvu, zanimival sem se o tej industriji še več poizvedeti, in navesti morem, da velja naprava 1 kilograma umetnega masla z vsem vred (blago in delo) 40 do 55 kr.! Da, pravilo se mi je, da se nižje blago celó za 35 kr. kilogram dodela!

In take cene so ravno v toliko nevarnost našemu maslarstvu, da se je po vsej pravici bati, da ne bodo cene še bolj padle za dobro, naravno maslo.

Da je umetno maslo težje prebavljivo, to tudi oni priznavajo, ki zagovarjajo napravo umetnega masla, češ, da je naravno maslo predrago in da ubogo ljudstvo si zamore kupiti vsaj ceno maslo.

Znano in verjetno je, da se za napravo umetnega masla mnogo loja in sploh maščobe, sala porabi od živali, katere so se morale zaradi hudih bolezní pobiti in se meso ni moglo več porabiti. Pač pa se loj in tolišča sploh takih živali porabi, ne da bi kdo za to vedel. Pač resničen je ljudski izrek: Človek ne vé, od česa postane debel, umnejši bi smel reči: od česa je človek zbolel! Zdravniške preiskave so dokazale, da se ne le v mesu in mišicah, ampak tudi v toliščnih tkaninah vrše presnove, ako je žival poginila vsled hude bolezni, n. pr. vrančni prisad, pljučna kuga, šen pri prešičih. Iz tega ozira bi bilo več kakor opravičeno, da bi se tudi strožje nadzorovale izdelovanje umetnega masla.

Pa koliko večjega pomena je ta nova industrija za gospodarstvo živinorejcev sploh! In nujno potrebno je, da vlada vsaj na to strogo pazi in postavno zahteva, da se tako umetno maslo tudi kot tako prodaje in ne, da nosi naslov naravnega masla. S tem se slepari kupec, ki dá denar za toliščo, ki je za njegovo zdravje neznosna. Res so ljudje, kojih želodec vse prenešó, a mnogo je tudi ljudi, ki imajo tako slabo prebavanje, da njih želodec take „svinjarije“ ne more trpeti.

Tak slepar more kilo umetnega masla dati za polovično ceno, za kar sicer ne dá, deloma ker se boji, da bi kupci vendar dvomili, kako da ta človek more kilo masla za toliko nižjo ceno prodajati, deloma pa, ker boče veliko „profitirati“, torej s tem je že pravi goljuf, ob enem pa velik sleparski konkurent poštenemu maslarju, ki ne more za take

slepe cene dajati lepega masla. In ker je ljudstvo večinoma revno ter gleda na vsako desetico, dá se od sleparja zaradi nižje cene zapeljati.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. decembra.

Notranje dežele.

Mladočehi. Dosedaj je bila navada, da so po vsaki večji debati v državnem zboru Mladočehom prihajale zaupnice, posebno, če so zelo razgrajali proti vladi. Ali po debati o dispoziციjskem zakladu je pa vse tiho. To pač kaže, da navdušenje za Mladočeha na Češkem že malo pojema. Prebivalstvo začena spoznavati, da politika Mladočehov ne bode pripeljala do nobenih uspehov, posebno če bodo hodili roko ob roko z levičarji. Nedavno so volilci nekemu mladočeskemu politiku na volilnem shodu pritrdjevali, ko je izrekel prepričanje, da bi bilo sporazumljenje mej češkimi in nemškimi liberalci mogoče in njih sodelovanje koristno. Sedaj pa najbrž volilci neso več teh mislij. Praobrat v mišljenju na Češkem utegne polagoma stvari zasukati na ugodnejšo stran, posebno če Staročehi ne bodo držali križem rok. Le pomislimo, kako bi si bili Mladočehi izkoristili, ko bi bili kdaj Staročehi glasovali z levičarji. Treba je samo, da jih sedaj Staročehi posnemajo, pa bodo že odprli prebivalstvu oči.

Vnanje države.

Panamska aféra je spravila francoske republikance, posebno žide, v veliko zadrego. Zmerno-republikanski listi so s prva še nekako pogumno pisali o tej stvari in vso krivdo izvrčali le na radikale. Sedaj se pa že vidi, da so vsi republikanski krogi prizadeti. Židovski listi se sedaj posebno hudujejo nad parlamentarično enketo, posebno njenim predsednikom, da stvari tako marljivo pretresuje in se v vse umešava. Nikdo ni več varen pred to enketo, ki si je prisvojila vso oblast. Brissonu očitajo židovski listi, da hrepeni po predsedstvu republike, da mu pa manjka vseh potrebnih zmognostij. Pa ne le pariški liberalni listi, temveč tudi dunajski že zdihujejo. „N. Fr. Presse“ je objavila članek, da bi se človek kmalu izjokal, ko ga bere. To je pač dokaz, da židje čutijo, da so njih koristi v resni nevarnosti. Največ se sedaj govori o Reinachu in Hertzju. Poslednji je spravil, kolikor se sedaj vé, kaka dva milijona panamskih denarjev in je bežal v London, ko je videl, da se stvar preiskuje in pretresuje. Hertz je po časnikih razkril Reinachovo delovanje in je menda hotel s tem prikriti svoje sleparije. Reinach in Rouvier sta Hertzja lepo prosila, da bi te napade po časopisih ustavil, ki jih ni hotel ali pa mogel ni. Ta Hertz je jeden največjih sleparjev. Rojen je leta 1847 na Bavarskem. V Ameriki si je pridobil naslov medicinskega doktorja in je bil nekaj časa praktični zdravnik v San Francisku. 1870. leta je bil na Francoskem vojaški zdravnik. Kmalu se je povrnil v Ameriko, kjer si je pridobil ameriško državljanstvo. 1876. leta se je udeležil francoske družbe za izkoriščenje električne luči. V tej družbi sta bila tudi lastnik Tempsov in vodja Havasovega agentstva. Odslej se je udeleževal raznih društev in povsod na razne načine sleparil. Pridobil si je na milijone premoženja. Imel je zveze z vsemi republikanskimi državniki. Freycinet mu je izposloval red častne legije. Bil je pa tudi prijatelj Boulangerjev. Nekaj časa je bil so-lastnik „Justice“ in je kot tak seveda dober prijatelj Clémenceau-a. Zaradi tega sta pa bila Reinach in Rouvier vzela k Hertzju Clémenceau-a seboj, da posreduje. Poslednji desetletji ni bilo v Franciji skoro nobenega sleparskega podjetja, da bi Hertz ne bil igral pri njem važne vloge. Tudi z Rotšildom je imel zveze in je celó tega židovskega pretekanca nekaj osleparil. Hertz ima velike palače v Parizu in Londonu. Panamska komisija ga je povabila, da bi jej dal nekatera pojasnila, pa jej je odgovoril, da je bolan. Najbrž se boji, da ne bi ga zaprli in bi preiskava proti njemu še kaj drugega oteževalnega ne spravila na dan. — Židovske kapitaliste je pa posebno prestrašilo, da je panamska komisija še sleparije pri drugih podjetjih jela zasledovati in pretresati. Sedaj so posebno sleparije pri dinamični družbi na vrsti. Komisija, če hoče svoj posel vestvo opravljati, se pa temu izogniti ne more, ker je panamska družba bila v jako tesni zvezi z drugimi družbami. — Položaj je sedaj na Francoskem silno resen. Rouvier-a so prisilili drugi ministri, da odstopi. Bourgeois je izjavil, da z njim ne sedi več vkupe v ministerskem svetu. Vse ministerstvo je že hotelo dati ostavko, pa je Carnot prosil ministre, da naj še ostanejo, da ne pride še do večjih zmešnjav.

Socijalni demokratje se pripravajo mej seboj. Voda holandskih socijalistov Nieuwenhuis je po časopisih ožigosal Liebknehta zaradi njegove mastne plače pri vredništvu „Vorwärts“-a. Liebknecht je pa na to očital holandskemu somišljeniku, da si je pri stranki prislužil cel milijon. Sedaj pa holandskih socijalistov vodja odgovarja, da je takoj pripravljen odstopiti Liebknehtu svoj izmišljen milijon, če mu Liebknecht prepusti njegovo lepo plačo. Potem Liebknehtu očita, da se na stroške stranke

lepo vozi okrog, kakor se je bil peljal celo na Francosko. Potem Holandec priporoča Liebknechtu, da naj tako zmerno živi, kakor on. Nieuwenhuis je namreč vegetarijanec. Prepričani mej socialistiškimi vodjami ima pač to dobro stran, da bodo izvedeli delavci, kako se masté njih vodje z denarji, ki jih zbirajo stradajoči delavci.

Pariski anarhisti so te dni pogostili več delavcev, ki so brez dela. Pri tem je pa jeden njih vodij govoril o opravičenju tatvine. Govornik je jako spretno v svoj namen porabil panamsko afero, kjer so veliki gospodje kradli. Da taki govori ne utrijujejo društvenega reda, je gotovo. Vlada se jih pa sedaj ne upa preprečiti, ker bi se jej le na to kazalo, da naj le pri panamski družbi pometa.

Izvirni dopisi.

S Koroškega, dné 11. decembra. (Res carinthiaca.) [Dalje in konec.] Naše narodne nasprotnike hudo bódejo v oči podružnice sv. Cirila in Metoda. Da se na shodih teh podružnic slovensko ljudstvo, inšče čisto zapuščeno, dramí iz dolgega narodnega spanja, da se podučuje o svojih dolžnostih, ki jih imá do Bogá, domovine in cesarja, to krutim nasprotnikom, združenim nemškým liberalcem in slovenským poturčencem prav nič ne ugaja. Silno jih peče, da se baš po pogostih shodih omenjenih podružnic razširja med slovenským ljudstvom katoliška in slovenska zavest, ter se tako gradi mogočen jez zoper pogubne navale tujega indiferentizma. Ker pa stojé in delujejo ove podružnice na popolnoma postjavni podlagi in jim neprijatelji naši zató ne morejo zlahka do živega, izmislili so si novo sredstvo, da zabrane slovensko gibanje! Mislijo si namreč: Udarili bomo pastirje, t. j. uničili voditelje in razkropila se bode čreda! In da to dosežejo, začeli so uporabljati sredstvo, povsem dostojno piškavega lažiliberizma, namreč: **nesramno ovaduštvo!** O tem nam svedočite dve krepki izjavi podružničnih odborov Ciril-Metodovih podružnic v Kotmarivasi in St. Janžu v Rožni dolini, priobčeni v zadnji številki „Mir“-a.

Na podružničnih shodih v Kotmarivasi (dné 30. okt.) in St. Janžu (dné 6. nov.) govorila sta odlična slovenska rodoljuba, vzorna duhovnika več. gg. Fr. Treiber in Fr. Štingl stvarno in mirno o o potrebi verske in narodne šole. O Nemcih pri tem ni bilo govora. A kaj se zgodi? Obadva gg. govornika ovadila sta se na višjem mestu po „uradnem in tajnem“ (!) poročilu, češ da sta „ščuvala in hujskala zoper Nemece, hujskala slovenske delavce zoper Nemece, in celo verno ljudstvo zoper svojega škofa!“ Po vladnih rokah došla je ovadba mil. našemu knezoškofu, naj bi, — kakor veli „Mir“, — „oni v strah vzeli neporedne slovenske duhovnike.“ Kakor pravi isti list dalje, so naš prevzvišeni višji pastir „stvar resno in natanko preiskovali, zaslišali nepristranske priče in se konečno prepričali, da sloni cela obtožba na golej ovadbi in da je ovadba sama hudobna zvižča in nesramna laž. Vladni krogi, ki so mislili po pritisku na mil. knezoškofa strahovati po zvižči in ovadbi zatožene, popolnoma nedolžne duhovnike, so dobili odgovor, da ga bodo pomnili in s svojim pritiskovanjem našega višjega pastirja pustili dolgo časa — če ne za vselej pri pokoju.“

Posel ovaduštva sta oskrbela, kakor se sodi, v Kotmarivasi pisar in uradni sluga pri c. kr. celovškem okr. glavarstvu. Pač kosmate vesti treba ljudem, ki so zmožni trositi tako debele laži v merodajne kroge! In takih sredstev se poslužujejo — nota bene — oni liberaluhi, ki ob vsaki priliki kriče nad nepostavnostjo . . . slovenskega gibanja!

Ce pa pomislimo, da Kotmarivas in St. Janž v Rožu ležita v celovškem okr. okr. glavarstvu, kjer gospoduje g. baron Mac Nevin, če primerjamo postopanje njegovo pri šolskem zapisovanju dné 22. nov. (Glej „Slovenec“ št. 281.) z navedenimi slučajji, pač ni težko spoznati v vsem, gotovega — „namera“!! Res, — recimo — čudno pa je, da se je že začelo uporabljati — lažnjivih vohunov v dosego nemškutarskega cilja: „zatréti slovenskega zmaja“, kakor se je glasila paróla koroškega „partei-tagá“. Vrlo dobro poudarja zató kotmirski podružnični odbor v svoji izjavi:

„Okrajnemu glavarstvu ni potreba, k našim zborom vohunov in ogleduhov pošiljati, ker ima itak pravico in dolžnost, poslati vselej svojega c. kr. vladnega komisarja. Zato vprašamo: Zakaj ne pride k našim zborom okrajni glavar sam? Vsaj je vendar počastil s svojo navzočnostjo še oni slabega spomina vredni, bojšeljni shod ko-

roško-nemških liberalcev v Celovcu, in tam brez vsega ugovora poslušal, kako ljuto so divjali večinoma privandraní ptujci in odpadniki zoper nas uboge koroške Slovence in nam napovedali črno vojsko zoper vse, kar je slovensko in katoliško; kjer je brez ugovora bil tudi priča, kako so udrihali po c. kr. vladi, katere uradnik je tudi on. Ali zakaj ne pošlje svojega vladnega komisarja na naše shode? Če bi potem prišlo kako nesrečno poročilo na deželno vladu, tako bi mi vsaj vedeli koga prijeli; tako pa nič gotovega ne vemo, z lažnjivimi ovadbami očrnuti pa smo le pri visoki c. k. vladi in celo pri milostlj. g. knezoškofu samem.“

To je pač dosti jasno govorjeno! Tako je pa tudi do dobrega označeno nečastno postopanje, ki s toli podlimi sredstvi hoče zamašiti usta slovenskim duhovnikom, da bi ostalo ljudstvo naše brez voditeljev in pomočnikov v trpki borbi zoper nasilstvo brezverstva. Hvala Bogú; vkljubu vsej zvitosti ni se posrečila zlobna nakana krutega nasprotnika in trdno upamo, da i se i v bodoče ne bo!

Iz Ajdovščine, 12. decembra. Pred nekaj meseci ustanovil se je tu začasni odbor domoljubnih gospá in gospodičín, ki naj bi pripravljali pot, da se kmalu osnuje podružnica sv. Cirila in Metoda za ajdovski okraj. Prizadevanje ni ostalo brezuspešno, v kratkem času pristopilo je nad pol stotine udov. Pretečeno nedeljo sklical se je prvi občni zbor v dvorani društva „Edinosti“ v Ajdovščini. Prijaznemu vabilu odzvalo se je lepo število.

Zčasna predsednica gospa Gabrielčičeva pozdravi v izbranih besedah navzoče domorodkinje in ob enem izraža svoje veselje, da so se tudi ženske, in celo s takim navdušenjem, poprijele narodnega dela.

Društveni odbor iz Ljubljane pisal je laskav pozdrav novi podružnici, navzoči so mu večkrat bujno odzdravljali. Pri volitvi se začasni odbor soglasno voli kot stalno vodstvo, tedaj ostane gospa Gabrielčičeva kot voditeljica, za namestnico se voli gospa Lokarjeva, denar naj pobira gospa Krsnikova, nadomestuje jo gspđ. Makovčeva, vse iz Ajdovščine; tajnikovala bode učiteljica gspđ. Jurman, in na strani jej bode stala gspđ. Olga Žvokelj, obe iz Sturje.

Novo ustanovljeno podružnico je nato pozdravil predsednik moške podružnice sv. Cirila in Metoda za ajdovski okraj. V spodbudljivih besedah vnel je družabnice k vstrajnemu delovanju. Lahko je ustanoviti društvo, a veliko težje je ga vzdrževati, da ne životari samo, temveč da raste in se razcveta. Ženska podružnica že sedaj šteje še enkrat toliko udov, kakor moška, naj bi prvi plamen ne pogasil preneglo, ampak naj bi svojo gorkoto in luč širil še več let!

Gosp. Lokar izročil je takoj 32 kron, katere so rodoljubi zbrali pri neki zabavi v ta namen, da jih poklonijo, kadar se podružnica stalno ustanovi.

Po oficijelnem programu je prosta zabava trajala še eno uro. Tu je pokazala gspđ. Fabjani svoj deklamatorični talent, tu je novi pevski zbor društva „Edinost“ prvokrat pokazal svoj napredek in se otreseel tiste mrzlice, ki prevzame človeka, ko se prvi pot izpostavi javnemu kritikovanju.

Razšli smo se pa v veseli nadi, da vse naše delovanje ne bo ostalo o povojih, temveč da naj se razvija in donša obilno sadú.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. decembra.

(Razdelitev obleke.) Po večletni navadi je tudi letos odbor gospej 85 učenkam in učencem tukajšnjih šol preskrbel popolno zimsko obleko s perilom in čevlji, 15 pa čevlje. K razdelitvi obleke, katera se boče letos v nedeljo, dné 18. decembra, ob 11. uri dopoldne v redutni dvorani vršila, vabi najuljudneje vse dobrotnike in prijatelje šolske mladine odbor gospej.

(Celovški mestni zastop pa slovensčina.) Iz Celovca, z dné 15. t. m.: Koroški Nemci imajo sedaj v kljubu temu, da krije sneg in led gore in doline, čudno soparne dni. C. kr. ministerstvo notranjih zadev zaukaže, da ima celovški mestni magistrat sprejemati in reševati tudi slovenske dopise, in nad tem grozen krik v vsem Israelu! Res nite posode, da bi držala ves znoj in pot, ki se na nemških čelih nabira vsled tega dogodka. Da so po teh dogodkih krepko zaropotali i celovški mestni očetje, pač ne treba posebno poudarjati. Saj je baš nad njimi péla vladna šiba, pod katero se sedaj zvijajo

na vse strani. V zadnji odborovi seji dné 13. t. m. bil je med došlimi vlogami i dopis c. kr. dež. predsednika Schmidt-Zabierow-a o prizivu slovenskega kat.-pol. društva. Mestni župan dr. Posch izjavi, da izroči dopis pravnemu odseku, ker mu treba ugovarjati v več ozirih. Nató poprime besedo dr. pl. Hibler, „leibjurist“ celovškega mestnega odbora, ter v dolgem govoru meša stare svoje otrobe o slovenskih „wenig zahlreichen Unfriedensstiefter“, dokazuje, da XIX. člen osnovnih postav — nima veljave za Slovence, in se v dokaz temu sklicuje na izjave „jurističnih kapacitet“, kakor prof. dr. Pflaundler, dr. Unger, Exner in Gumplovic!! Res „tehtni“ dokazi, — a kdo se ne smeje? — Prilično odgovorimo obširneje na razne puble budalosti Hiblerjeve. H koncu je nasvetoval dr. Hibler resolucijo, v kateri se poudarja, da XIX. §. drž. osn. postav za Celovec ni vporabljen (!), da je občinski blagor in narodni mir v nevarnosti (!) itd. Zato mestni odbor izjavlja, da hoče vsem takim poskusom ugovarjati, ter pozivlja drž. poslance za Celovec, naj interpeluje vis. vladu zbog tega čina ter od nje zahteva, da varuje nemški značaj celovškega mesta!! Ta resolucija sprejela se je jednoglasno, in tako so rešili p. i. naši mestni očetje svojo — nemško čast. Bralcem „Slovenca“ je znano, kako je ostal robati vodja nemških nacionalcev, dr. Steinwender sè svojim „nujnim“ predlogom na cedilu Ista usoda zná se prigoditi i interpelaciji, katero je naročil na Dunaju naš mestni odbor!! — Kličemo pa mogotcem v mestni kolibi na starem trgu z ranjnim msgr. And. Einspielerjem: „Res je, nemški velikaši, predsedniki in njih namestniki, vaša beseda veliko veljá, vaša oblast daleč sega; pa vendar 120.000 Slovencev na Koroškem ne morete prestaviti, ne prenarediti, ne utajiti; resnica in pravica preseže in prekosi vsako oblast vsako silo, . . . vsaka sila do vremena!“ („Slovenija“ l. 1849. str. 373).

—rj—

(Odškodnina pri paši zaradi strelnih vaj.) Pri razpravi topničarskega strelišča na Zadovineku pri Krškem pred blizu 4 leti v deželnem zboru kranjskem obravnavale so se pritožbe prizadetih kmetov iz Bregov, Mrtvic, Drnovega itd. radi prenizke odškodnine za gospodarske ovire, za pašo itd. ob strelnih dnevih. Dotični kmetje zadovoljili bi se, ko bi jim vojni erar za vsako glavo in za vsak dan strelnih vaj 2 do 5 kr. plačeval odškodnine za pašo, ker morajo takrat živino krmiti v hlevu, tako da je naravno, da jim pristojna odškodnina za tisto klajo, ki jo pokladajo živini v hlevu za čas streljanja. Namesto te pravične zahteve izračunala se je po prav birokratičnem kopitu odškodnina paše po kvintelcih in vinarijih, kakor spričujeta v originalu nam dopostana odloka c. kr. okr. glavarstva v Krškem. Med drugim beremo v tem odloku: Daje se Vam na znauje, da se je cenila Vaša škoda, katera se Vam je godila s tem, da ste bili med letošnjimi strelnimi vajami ovirani v izvrševanju pašnje, oziroma pašnih pravic . . . tako da imate za leto 1892, v katerem se je streljalo 38 dopoldnevov in 3 popoldneve, t. j. tedaj skupaj 20.5 celih pašnih dnij, dobiti vsak dan odškodnine za jedno glavo velike pašuje živine (govedi ali konj) po 0.14314 kr. in za jedno glavo male pašuje živine (svinje) po 0.07157 kr. — Ker se je pozvedelo, da ste imeli v letu 1892 sedem glav velike in šest glav male pašnje živine, pripade Vam tedaj za leto 1892 odškodnine v znesku 29 kr. — Torej celih 29 kr. je vredna mrva, katero je trinajst glav pašne živine snedlo v 20.5 celih pašnih dneh!!

(„Primorski list“.) Danes (15. t. m.) je bilo dokaj duhovnikov zbranih v Gorici, a vsi so z veseljem pozdravljali novi list v Trstu, rekoč: „Ta je naše gore list, vse druge vrnemo z novim letom.“ — Živeli!

(Naznanile poštnega urada v Ljubljani.) Ker se boče za časa praznikov promet z zavoji (zavitki) pri vožni pošti gotovo jako pomnožil, zato se boče čas uradnih ur pri tukajšnjem prejemu in oddaji vozniških zavitek podaljšal od 19. do 24. grudna od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. P. n. občinstvo se uljudno opozori radi hitrejšega prejema vozniških zavitek, le-te že zjutraj ali pa vsaj kmalu popoldne k oddaji prinesiti, da se zamorejo še istega dne odpraviti. Radi lažjega in hitrejšega poslovanja bi bilo jako umestno, pošiljatve, gledé na velikost, težo in daljavo, primerno zaviti in naslove naravnost na zavitek napisati. Če bi tega ne bilo mogoče, tedaj naj se vanj našije ali pa trdno prilepi, nikakor ne pa samo pripečati. Istotako se strankam priporoča, naj bi na natančno napisane poštné spremnice prilepili tudi

potrebne znamke. O času najživahnejšega prometa, t. j. 22. do 25. grudnia, premesti se oddaja tovarnega blaga v klanico na desno poštnega dvorišča, kamor bode p. n. občinstvu vstop ne gledé na dohod in odhod pošt od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer dovoljen in ravno s tem oddaja pošiljatev jako olajšana.

Konservativno obrtno društvo v Ljubljani vabi k poučnemu in zabavnemu večeru, katerega priredi v nedeljo, dne 18. decembra t. l., ob 5. uri popoldne v dvorani „katol. rokodelskega doma“ (Poljske ulice št. 10). — Vspored: 1. Strokovni govor g. prof. kustosa Alfonza Müllnerja: „O železu“. 2. Slučajnosti. — K temu poučnemu večeru vabi vse svoje čl. gg. člane in prijatelje društva z rodbinami vred najljubneje **ODBOR.**

(Iz Poljan) se nam poroča, da so imeli minolo sredo občinsko volitev, pri kateri je dosedanji odbor ostal v manjšini. Kakor znano, je bivši občinski odbor v Poljanah poslal udanostno izjavo prevzvišenemu knezoškofu. To je bila najhujša krivda, katero je zagrešil in ki ga je pokopala. A padel je častno, kajti nasprotniki si niso ravno z najlepšimi sredstvi pridobili zmage. — Kot posebnost omenimo še to, da ima največ zaslug za poraz množ, ki so knezoškofu poslali udanostno izjavo, poljanska duhovščina, in nič se ne bomo čudili, ako bomo čitali v bližnji prihodnosti, da je na predlog gospoda občinskega odbornika in župnika J. Ramovša bil častnim članom poljanske občine izvoljen gosp. — dr. Ivan Tavčar!

(Šišenske čitalnice) redni občni zbor bo dne 26. t. m. (na sv. Stefana dan) ob 2. uri popoldne v društveni sobi z običajnim vsopredom: 1. Poročilo blagajnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo knjižničarja. 4. Volitev odbora. 5. Posamezni nasveti. Po občnem zboru je skupni shod pri g. Matjanu v Zgornji Šiški, kjer se bo konstituiral odbor podružnice sv. Cirila in Metoda.

O d b o r.

(Z Reke) se nam poroča: 13. t. m. je umrl, od mrtvouda zadet, g. Šeligoj, predsednik našega tribunala. 14. t. m. so ga z največjo pompo spremili k zadnjemu počitku. Bil je blagega srca in obče priljubljen. N. v. m. p.!

(„Goriški Rinnovamento“) pravi, da je v proračunu trgovskega ministerstva vložena svota 30.000 gl. za železnico po Vipavski dolini. Meni da, je ta vseh zaslug poslancev Coroninija in Gregorčiča. Prepričani smo, da sta se poslanca dokaj trudila, ali vsem ne vstrežeta nikoli. Koliko železnic menite da bo? 1. Črez Predil, 2. črez Podbrdo, 3. črez Cirkno, 4. črez Vipavo!! Premilostno! Italijanom je obečana samo ena in ta se vže gradi. Ko bo njim vže tekla, se bomo mi še le povpraševali, s katero bi začeli. Vlada pa naj pomisli, da je ni dežele katero bi bili do zdaj tako prezirali ko ravno Vipavsko dolino. Za to pa verujejo Vipavci, kar vidijo.

(Ravnateljem deželne kmetijske šole) laškega oddelku v Gorici je imenovan tajnik e. kr. kmetijske družbe g. Jos. Velicogna. Kedaj dobi slovenska šola stalno nameščenega ravnatelja krščena duša ne ve.

(Odbor cecilijanskega društva v Gorici) je sklenil: prositi prevzvišenega knezo-nadžkofs, naj bi tudi cerkve pristopile društvu kot ustanovnice. Govorilo se je tudi, kako bi ustanovili jeden mešan zbor v Gorici.

(Obednica ubožnih v Gorici.) Našli so se dobri ljudje, ki vstanovijo z novim letom ubožnih obednico (ljudsko kuhinjo). Ta gotovo prav pride, ker revežev ima mesto mnogo, tudi takih, ki za res stradajo. Milodari naj se pošljejo n. pr. vpravnistvu „L' Eco del Litorale“.

(Duhovniške spremembe v goriški škofiji.) Cast. gosp. Alojzij Bratina, dosedaj kapelan v Komnu, gre za vikarija v Lokovec.

(Umrli) je dne 13. t. m. v Sisano poleg Pulja v Istri tamošnji g. župnik Jakob Ravnikar, star 51 let. Pokojnik se je porodil dne 13. julija 1841. l. na Vačah v isti hiši, kakor škof Ravnikar. Šolal se je v Ljubljani in v Gorici. Bil je vnet duhovnik, iskren Slovan in vseskozi ljubezniv družbenik. Na svojem zadnjem mestu je služboval 19 let. Ljudje so ga neizmerno ljubili in vsa fara žaluje nad toliko izgubo prerano umrlega župnika. Blag mu spomin in mirno spavaj v tuji zemlji!

(Koncert „Glasbene Matice“ se ponavlja!) Ker je bilo pri večerajšnjem koncertu deželno gledišče do zadnjega kotička razprodano, a premnogi prijatelji glasbe, ki so se prepozno oglasili, niso več dobili vstopnic, sklenil je pevski zbor, ponavljati koncert jutri v soboto dne 17. decembra v redutni dvorani, hoteč s tem zajedno ugoditi onim, ki nujno želé čuti še jedenkrat slavno vspeli koncert. Ker je pa pevcem do tega, da seže koncertni vpliv v kar najširše sloje občinstva, znižale so se izdatno cene prostorov. Sedeži prve vrste à 1 gl., druge vrste in na galeriji à 70 kr., vstop à 40 kr., za dijake à 20 kr. Vstopnice in zborom besede (à 5 kr.) se dobivajo v trafiki g. Šešarka v Šelenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajnici. Začetek točno ob 8 uri zvečer. — Ker so stroški ogromni in ker je dolžnost vsakega rodoljuba, zlasti pa prijateljev slovenske glasbe in rod teljev dece, ki se poučuje v „Glasbeni Matici“, podpirati za slovensko glasbo eminentno važni zavod, želeli je, da bi bila tudi redutna dvorana do zadnjega kotička razprodana. — Gospodična Suwa bode pri tem koncertu pela tri najnovejše Nedvčdove samospve za sopran s spremljevanjem klavirja in sicer: „Njega ni!“ „Pogled v nedolžno okó“, besede S. Gregorčičeve, in „Ljubici“, besede Levstikove.

(Župnijo) v Črešnjicah na Štajerskem je dobil č. g. Jakob Skerc, kapelan v Šentilju pri Turjaku.

(Lov na medveda.) Pet lovcev se je napotilo v sredo zjutraj 7. t. m. v hosto pri Ambrusu na medveda. Popoldne ob dveh ga zasadijo in kmalu ga poderó; tehtal je 185 kil.

(Influenca v Celovcu.) Iz Celovca se nam poroča, da se je tam zopet pokazal neljubi gđst „influenca“. Že več oseb je zbolelo za to novošegno boleznijo.

(Stekel pes) se je pokazal po žužemberškem in krškem okrslju. Ogrizel je nekaj otrok.

Telegrami.

Dunaj, 15. decembra. Danes je umrl sekeijski svėtnik v trgovinskem ministerstvu Karol Haardt.

Dunaj, 16. decembra. Zbornica poslancev je vsprejela zakon, s katerim se je pooblastila vlada, da začasno vredi trgovske odnošaje s Španjsko. V teku debate je poročevalec Kozlovski naglašal presrčne odnošaje cesarske hiše s španjsko vladajočo rod-

bino, odkritosrčno spoštovanje do kraljice in simpatije do naroda španjskega. Naposled je izrazil nado, da se Španija pridruži srednjeevropski carinski zvezi.

Trst, 15. decembra. Nadvojvodi Franc Ferdinand in Leopold Ferdinand sta na ladiji „Cesarica Elizabeta“ danes ob dveh odpeljala se na svetovno potovanje. Več ladij je „Cesarico Elizabeta“ spremilo do izole, kjer so se ladije s streljanjem poslovile.

Wigan, 15. decembra. V premogovski jami v Bamfurlongu je bil nastal požar. Od sto delavcev v jami so jih izvlekli 20 mrtvih, 20 pol zadušenih. Ogenj so pogasili. Bojé se, da so vsi delavci, ki so ostali v jami, mrtvi.

Pariz, 16. decembra. „Gaulois“ je izvedel, da se je sklenilo, zapreti upravitelje panamske družbe.

Cadix, 16. decembra. Policija je v kanalih dobila 8 dinamičnih bomb.

Genua, 16. decembra. Na kolodvoru Rapallo je brzovlak trčil v tovorni vlak. Več oseb je lahko poškodovanih.

V u j e l.

14. decembra.

Pri **Stonu**: Bregar, ravnatelj; Bontadi, trgovec; Santin, Sonnenfeld, potovalec; Blach, Goldman, Schmid, z Dunaja. — Sonnenberg, trgovec, z Ogerskega. — Blassnik, potovalec, iz Domžal. — Šarabon, katehet, iz Ljubljane. — Manhart, trgovec, in Kančič iz Gradca. — Evgen pl. Gumer, stotnik, iz Inomosta. — Demberger, tovarnar, s soprogo, iz Tržiča.

Pri **Maliču**: Glas, Baler, Rukel, Scholz, Blayer, Kaiser, trgovci, z Dunaja. — Božič, trgovec, iz Maribora. — Ivančič in Belasch, trgovca, iz Brna. — Jillek in Münzer, trgovca, iz Prage. — Vitez Steinberg, računski preglednik, iz Gradca. — Krausse, inženér, iz Trsta. — pl. Lenkh, graščak, z Dolenskega. — Novak iz Ribnice.

Pri **Juznem kolodvoru**: Illovski iz Novega Mesta. — Bron, vinotričec, iz Gorice. — Gärtner z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakometa v mm	toplotna po Celziju		
7. u. zjut.		740.5	-5.0	brezv.	megla
2. u. pop.		738.6	-2.2	sl. vzh.	0.00
9. u. zveč.		738.3	-2.6	brezv.	„

Srednja temperatura 3.3 za 2.2 pod normalom.

Zaspajanje izključeno! Cena 2, s kaledrom 3 gl., s cifernico svetéčo se ponoči

40 kr. več, ta koledarska budilnica, s cifernico svetéčo se po noči, z miznim zvoncem, montirana, **gl. 4.75.**

Novost! 4oglatá kasetna oblika, nikelnokrovje pozlačeno, bogato cizelovano, skoro 28 cm. visoko, ura budilnica s bitjem 1/2 in 1/4 ure, cena **gl. 7.—**, brez bitja **gl. 5.—**. **Kukučna ura**, bitje 1/2 in 1/4 ure, 50 cm. dolgosti, izrezljana omarica, koščno kazalo in številke, cena **7 gl.** Kukovica, prepelica in repetiranje, dolgost skoro 1 m., bogato zrezljano **gl. 18.50.** **Kovinska trpežna remontoir ura za gospode**, odkrita, masivno novosrebrno okrovje, **gl. 4.—**, z dvojim okrovom **gl. 6.—** Remontoir ura za gospode in dame z okrovom iz pristnega 18lotnega srebra, marka „**Dauerhaft**“ (trajno), 0—15 rubinov, **gl. 9.—**, s trojnim okrovom **gl. 11.—**. 471 13-6

EMIL MAYR, Dunaj, I., Schottenring 33.
Vse proti dveletnemu jamstvu. Tovarniški ceniki zastoj.

Dunajska borza.

Dne 16. decembra.		Dne 15. decembra.	
Papirna renta 5%, 16% davka	97 gl. 75 kr.	Ogerska zlata renta 4%	113 gl. 70 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 35	Ogerska papirna renta 5%	100 „ 45
Zlata renta 4%, davka prosta	116 „ 10	4% državne srečke l. 1864., 250 gl.	141 „ 50
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 55	5% državne srečke l. 1860., 100 gl.	154 „ 75
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gl.	980 „ —	Državne srečke l. 1864., 100 gl.	188 „ —
Kreditne akcije, 160 gl.	314 „ —	Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 50
London, 10 funtov strl.	120 „ —	Zastavna pisma	100 „ 50
Napoleonor (20 fr.)	9 „ 57 1/2	Kreditne srečke, 100 gl.	194 „ —
Cesarski ceklini	5 „ 68	St. Genois srečke, 40 gl.	66 „ —
Nemških mark 100	59 „ —		

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s portno pošiljati vred gl. 2.60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Žrebanje dne 2. januarija.

Dunajske komunalne promese

à gl. 3 1/2 in 50 kr. kolek.

Glavni dobitek 200.000 gl. avstr. velj.

Kreditne promese

à gl. 4 1/2 in 50 kr. kolek.

Glavni dobitek 150.000 gl. av. v.

Obe vkupe le 8 1/2 goldinarja.